

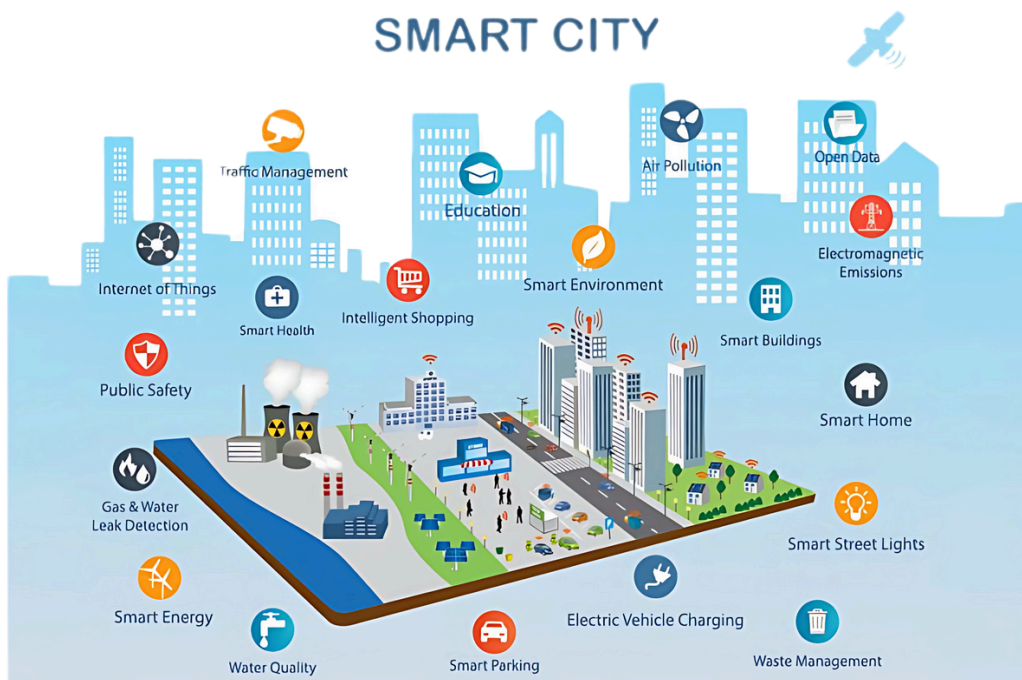

แผนการพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

Smart City Plan

(พ.ศ. 2566 - 2570)

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
เรื่อง ประกาศใช้แผนการพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้ดำเนินการจัดทำแผนการพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ ที่ ๑/๒๕๖๒ เรื่องหลักเกณฑ์ การประเมิน และคุณสมบัติ วิธีการ และกระบวนการในการพิจารณาการเป็นเมืองอัจฉริยะ เพื่อให้เกิดการพัฒนา ให้เป็นเมืองน่าอยู่ มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาใช้ตามบริบทความต้องการของเมือง โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเมือง สาธารณูปโภค ที่อยู่อาศัย พื้นที่พักผ่อน แหล่งงาน พาณิชยกรรม รวมถึงการจัดพื้นที่ของเมืองอย่างเหมาะสมกับวัฒนธรรม ประเพณี อัตลักษณ์ของเมือง

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕/๕ และมาตรา ๔๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงประกาศใช้แผนการพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น รายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘

(นายวัฒนา ช่างเหลา)

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

คำนำ

Smart city คือ เมืองน่าอยู่ที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีมาเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการ และการบริหารจัดการเมือง โดยเน้นการออกแบบที่ดีให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองเป็นการประยุกต์ เทคโนโลยีดิจิทัลหรือข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสารมาเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของบริการชุมชน เพื่อช่วยในการลดต้นทุน ลดการใช้ทรัพยากรจนเกิดเป็นมิติใหม่สำหรับคนเมือง ภายใต้แนวคิดการพัฒนาเมืองน่าอยู่ เมืองทันสมัย ให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขอย่างยั่งยืน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ
ส่วนบริการและเผยแพร่วิชาการ
ฝ่ายสถิติข้อมูลและสารสนเทศ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเบื้องต้น	
๑. ความเป็นมา	๑
๒. ความหมายและนิยาม	๑
๓. แนวทางพัฒนาท้องถิ่นสู่ Smart City	๒
๔. ปัจจัยผลักดันให้เกิดแผนพัฒนาอัจฉริยะ	๕
๕. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	๗
๑) ด้านกายภาพ	๗
๒) ด้านการเมือง/การปกครอง	๘
๓) ด้านเศรษฐกิจ	๘
๔) ขอบเขตแผนที่ตั้งเมืองขอนแก่นอัจฉริยะ	๑๒
๕) วิสัยทัศน์	๑๒
๖) โครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	๑๓
ส่วนที่ ๒ บทสรุปผู้บริหาร	๑๔
ส่วนที่ ๓ ข้อเสนอโครงการ	๑๕
๑. แนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะด้านการดำรงชีวิตอัจฉริยะ (Smart Living)	๑๙
๒. แนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะด้านพลเมืองอัจฉริยะ (Smart Citizens)	๒๓
๓. แนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะด้านสิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart Environment)	๓๑
๔. แนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะด้านการบริหารภาครัฐอัจฉริยะ (Smart governance)	๓๖

แผนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart City Plan)

๑. ความป็นมา

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ โดยถือเป็นวาระแห่งชาติที่ต้องดำเนินการเร่งด่วน และได้แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะขึ้น ซึ่งคณะทำงานมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอร่างยุทธศาสตร์และแผนแม่บทการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ ที่มีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามแนวทางการขับเคลื่อนประเทศไทย ๔.๐ และยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี พร้อมบูรณาการติดตามประเมินผลการดำเนินงานและให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะทั้งประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการและมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชนและการดำเนินงานของภาครัฐกิจ ภาครัฐ และภาคประชาสังคม ดังนั้น เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นมีเทคโนโลยีเหมาะสม สามารถสนับสนุนงานตามภารกิจในการให้บริการประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ที่มีความมั่นคง ปลอดภัย ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๒ ที่กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติการของส่วนราชการนั้น โดยจัดทำเป็นแผนห้าปีซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และ สังคมแห่งชาติ ตลอดจนนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภาและแผนปฏิบัติการด้านดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมระยะ ๕ ปี ที่อยู่ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และกระทรวงมหาดไทยได้จัดทำแผนการพัฒนาเมืองนำอยู่อัจฉริยะ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันในการนี้เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายดังกล่าว องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นจึงได้จัดทำแผนการพัฒนาเมืองนำอยู่อัจฉริยะ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ สำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของหน่วยงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและก้าวสู่เป้าหมายการพัฒนาที่กำหนดไว้

๒. ความหมายและนิยาม

Smart City หมายถึง เมืองที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยและชาญฉลาด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการและการบริหารจัดการเมือง ลดค่าใช้จ่ายและการใช้ทรัพยากรของเมือง และประชากรเป้าหมาย โดยเน้นการออกแบบที่ดีและการมีส่วนร่วมของภาครัฐกิจและภาคประชาชนในการพัฒนาเมือง ภายใต้แนวคิดการพัฒนา เมืองนำอยู่ เมืองทันสมัย ให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขอย่างยั่งยืน ลักษณะของการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ ๗ ด้าน

๑. Smart Environment สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ เป็นเมืองที่มุ่งเน้นปรับปรุงคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและติดตามเฝ้าระวัง สิ่งแวดล้อมและสถานะแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เช่น การจัดการน้ำ การดูแลสุขภาพอากาศ การเฝ้าระวังภัยพิบัติตลอดจนเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

๒. Smart Living การดำรงชีวิตอัจฉริยะ เป็นเมืองที่มุ่งเน้นให้บริการที่อำนวยความสะดวกต่อการดำรงชีวิต เช่น การบริการด้านสุขภาพให้ประชาชนมีสุขภาพและสุขภาวะที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่สังคมสูงอายุ การเพิ่มความปลอดภัยของประชาชนด้วยการเฝ้าระวังภัยจากอาชญากรรม ไปจนถึงการส่งเสริมให้เกิดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการดำรงชีวิตที่เหมาะสม

๓. Smart People พลเมืองอัจฉริยะ เป็นเมืองที่มุ่งเน้นพัฒนาพลเมืองให้มีความรู้และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ทั้งในเชิงเศรษฐกิจและการดำรงชีวิต สร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการเรียนรู้จนกระทั่งการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันด้วยความหลากหลายทางสังคม

๔. Smart Governance การบริหารภาครัฐอัจฉริยะ เป็นเมืองที่มุ่งเน้นพัฒนาระบบบริการเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงบริการภาครัฐ สะดวก รวดเร็ว เพิ่มช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชนรวมถึงการเปิดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูล ทำให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้

๕. Smart Economy เศรษฐกิจอัจฉริยะ เป็นเมืองที่มุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจ สร้างให้เกิดความเชื่อมโยงและความร่วมมือทางธุรกิจ และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาเพื่อปรับเปลี่ยนธุรกิจ เช่น เมืองเกษตรอัจฉริยะ เมืองท่องเที่ยวอัจฉริยะ เป็นต้น

๖. Smart Mobility การเดินทางและขนส่งอัจฉริยะ เป็นเมืองที่มุ่งเน้นเพิ่มความสะดวกประสิทธิภาพและความปลอดภัยในการเดินทางและขนส่งและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๗. Smart Energy พลังงานอัจฉริยะ เป็นเมืองที่มุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานของเมือง หรือใช้พลังงานทางเลือกอันเป็นพลังงานสะอาด (Renewable Energy) เช่น เชื้อเพลิงชีวมวล ไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน และไฟฟ้าจากพลังงานอื่น ๆ เป็นต้น

๓. แนวทางพัฒนาท้องถิ่นสู่ Smart City

ตามกลยุทธ์ภายใต้หมุดหมาย ๘ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ ๑๓

๓.๑ เป้าหมายสำคัญในการพัฒนา Smart City ภายใต้หมุดหมาย ๘

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีการบรรจุเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ในหมุดหมายที่ ๘ "ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะน้อยอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน" โดยมีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนา ได้แก่

เป้าหมายที่ ๑ เน้นการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวมากขึ้น ส่งผลให้เศรษฐกิจในภาคการลงทุนเติบโตมากขึ้น

เป้าหมายที่ ๒ เพื่อให้ความไม่เสมอภาคของการกระจายรายได้ลดลง

เป้าหมายที่ ๓ ทำให้เกิดการพัฒนามืองให้มีความน่าอยู่อย่างยั่งยืนส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๓.๒ แนวทางการพัฒนาท้องถิ่นสู่ Smart City ผ่านกลยุทธ์การพัฒนาภายใต้หมุดหมาย ๘

กลยุทธ์ที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก

กลยุทธ์ที่จะช่วยส่งเสริมความเป็น Smart City ในด้าน Smart Economy และ Smart People เป็นการผลักดันให้เกิดความเป็นเมืองทุกพื้นที่ พร้อมสร้างความเข้มแข็งและขีดความสามารถให้ชุมชนอย่างยั่งยืนได้ด้วยการพัฒนาภูมิภาคให้เป็นฐานเศรษฐกิจสำคัญของประเทศ สร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจชุมชน ส่งเสริมกลไกการตลาดท้องถิ่น และแก้ปัญหาหากกลุ่มเปราะบางในเขตเมือง ตัวอย่างโครงการที่เห็นได้บ่อย เช่น

- การทำกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้คนในชุมชนนำเงินไปพัฒนาอาชีพ
- การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้และพัฒนาอาชีพในชุมชน
- การหาเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยสนับสนุนและยกระดับร้านค้าชุมชน
- การจัดทำพื้นที่ในการสร้างตลาดชุมชน เพื่อให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวและและเขตพาณิชย์กรรม

กลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมกลไกความร่วมมือภาครัฐ เอกชน ประชาชน และประชาสังคม

กลยุทธ์ที่จะช่วยส่งเสริมความเป็น Smart City ในด้าน Smart Environment, Smart Governance, Smart Living และ Smart People เป็นการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน ประชาชน และประชาสังคม เพื่อการพัฒนาพื้นที่และเมืองร่วมกันในด้านต่าง ๆ นำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดี พึ่งพาตนเองได้ และลดความเหลื่อมล้ำในสังคมได้มากขึ้น

กลยุทธ์ที่ ๓ การสร้างความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านโลจิสติกส์ และด้านดิจิทัล

กลยุทธ์ที่จะช่วยส่งเสริมความเป็น Smart City ในด้าน Smart Mobility , Smart Economy และ Smart People เป็นการสร้างความพร้อมเพื่อรองรับพื้นที่เศรษฐกิจของเมืองให้อยู่ด้วยตนเองได้ สามารถช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายส่วนกลาง รวมถึงการช่วยเพิ่ม GDP ของประเทศให้สูงขึ้นได้

กลยุทธ์ที่ ๔ การเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการพื้นที่และเมือง

กลยุทธ์ที่จะช่วยส่งเสริมความเป็น Smart City ในทุกมิติ เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นการบริหารจัดการพื้นที่และเมืองและการเสริมสร้างสมรรถนะของท้องถิ่นให้มีศักยภาพแบบองค์รวม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นต้องมีความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวม (Strategy linkage) ความเชื่อมโยงในเชิงยุทธศาสตร์ที่เชื่อมต่อกันเพื่อให้เกิดภาพรวม (Overview) การเชื่อมโยงจากจุดหนึ่งไปจุดหนึ่ง โดยสามารถนำเข้าสู่รอยต่อที่เข้าหากันได้อย่างกลมกลืนแม้ว่าจะเรียกชื่อที่แตกต่างกันก็ตาม แต่ก็สามารถเดินทางไปด้วยกันได้ ในเชิงยุทธศาสตร์เป็นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์ระดับมหภาคกับยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่

- (๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี
- (๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- (๓) การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)
- (๔) แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/ภาค
- (๕) ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัด
- (๖) ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การกำหนดและการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงองค์รวมที่นำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นจากยุทธศาสตร์ทุกระดับ เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ระดับมหภาคและยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จุดยืนทางยุทธศาสตร์ ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ที่มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ดังกล่าว และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ด้วย โดยนำจุดหมายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ มาจัดทำรายละเอียดที่มีความสอดคล้องหรือเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/ภาค ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด และยุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมารายละเอียด ดังนี้

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีสถานะเป็นแผนระดับที่ ๒ ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติและใช้เป็นกรอบสำหรับการจัดทำแผนระดับที่ ๓ เพื่อให้การดำเนินงานของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง สามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามกรอบระยะเวลาที่คาดหวังไว้ได้ โดยพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ บัญญัติให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ มีผลบังคับใช้ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ ส่งผลให้กรอบระยะเวลา ๕ ปี ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ เริ่มต้น ณ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ครอบคลุมปีงบประมาณ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ซึ่งเป็นระยะ ๕ ปีที่สองของยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ การจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ อยู่บนความตั้งใจที่จะให้แผนมีจุดเน้นและเป้าหมายของการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม สามารถบ่งบอกทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจนที่ประเทศควรมุ่งไปในระยะ ๕ ปี ถัดไป โดยเป็นผลที่เกิดจากกระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้าน ทั้งสถานะของทุนในมิติต่าง ๆ บทเรียนของการพัฒนาที่ผ่านมาตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยและเงื่อนไขที่จะมีอิทธิพลต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ของประเทศ รวมถึงการสนับสนุนให้ภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างกว้างขวางตั้งแต่ในขั้นตอนการกำหนดกรอบทิศทางของแผนไปจนถึงการยกร่างแผนนอกจากนี้ การจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ยังอยู่ในช่วงเวลาที่ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยต้องเผชิญกับข้อจำกัดหลากหลายประการที่เป็นผลสืบเนื่องจากการสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด - ๑๙ ซึ่งไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดการเจ็บป่วยและเสียชีวิตของประชากร แต่ยังส่งผลให้เกิด เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ และการดำเนินชีวิตของประชาชนทุกกลุ่ม นอกจากนี้ ในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ยังเป็นช่วงเวลาที่แนวโน้มของการพัฒนาของเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด การเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้นการเป็นสังคมสูงวัยของประเทศไทยและหลายประเทศทั่วโลก ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงด้านภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างประเทศ ดังนั้น การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศท่ามกลางกระแสแนวโน้ม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งจากภายในให้สามารถเติบโตต่อไปได้ อย่างมั่นคงท่ามกลางความผันแปรที่เกิดขึ้นรอบด้าน และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ในการกำหนดทิศทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อให้ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง” ตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ชาติ ได้อาศัยหลักการและแนวคิด ๔ ประการ ดังนี้

๑. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๒. การสร้างความสามารถในการแข่งขัน
๓. เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ
๔. การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว

เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลักไปสู่ภาพของการขับเคลื่อนที่ชัดเจนในลักษณะของวาระการพัฒนาที่เอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานและหลายภาคส่วนในการผลักดันการพัฒนาเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จึงได้กำหนดจุดหมายการพัฒนา จำนวน ๑๓ หมุดหมาย ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ “เป็น” หรือมุ่งหวังจะ “มี” เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยหมุดหมายทั้ง ๑๓ ประการ แบ่งออกได้เป็น ๔ มิติ ดังนี้

๑. มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย ประกอบไปด้วย

หมวดหมู่ที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

หมวดหมู่ที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ ๓ ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก

หมวดหมู่ที่ ๔ ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง

หมวดหมู่ที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค

หมวดหมู่ที่ ๖ ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน

๒. มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม ประกอบไปด้วย

หมวดหมู่ที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้

หมวดหมู่ที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม

๓. มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔. มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ

หมวดหมู่ที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนา แห่งอนาคต

หมวดหมู่ที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

๔. ปัจจัยผลักดันให้เกิดแผนพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะและนโยบายขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วส่งผลให้เกิดความท้าทายต่อนโยบายการพัฒนาเมืองเป็นอย่างมาก จนนำไปสู่แนวทางและเครื่องมือในการบริหารจัดการเมืองชุดใหม่ ที่เรียกกันว่าการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ปัจจัยที่ผลักดันให้เกิดแผนพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะและนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ คือ

๔.๑ การกลายเป็นเมือง (Urbanization) เป็นกระบวนการทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงพื้นที่ชนบทให้กลายเป็นเมือง และเปลี่ยนรูปแบบการกระจายตัวของประชากรเชิงพื้นที่ไปยังเมืองมากขึ้นรวมถึงการเปลี่ยนแปลงการประกอบอาชีพ วิถีชีวิต วัฒนธรรมและพฤติกรรม ส่งผลให้โครงสร้างทางสังคมและประชากรของพื้นที่เมืองและชนบทเปลี่ยนแปลงไป สถานการณ์การกลายเป็นเมืองที่เกิดขึ้นกระทบต่อหลักความยั่งยืนในหลายๆ ประการ ทั้งการขยายตัวอย่างไร้การควบคุม การใช้พลังงาน การปล่อยก๊าซเรือนกระจก การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ระดับความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ รวมไปถึงการเลือกปฏิบัติ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้อยู่อาศัยในปัจจุบันให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องมีการส่งเสริมแนวทางบูรณาการที่ให้คุณค่าทั้งทางมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม กลายเป็นเมืองอย่างยั่งยืน (Sustainable urbanization)

๔.๒ การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศของประชาชน ในยุคปัจจุบันที่มีการเติบโตของเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารอย่างรวดเร็ว มีบทบาทต่อการดำรงชีวิตของประชาชน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือเข้าถึงทรัพยากร องค์ความรู้ การได้รับบริการอย่างสะดวก รวดเร็ว เท่าเทียม ลดภาระค่าใช้จ่าย

๔.๓ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีในภาครัฐหรือเรียกว่า รัฐบาลดิจิทัล เมื่อประเทศทั่วโลกพร้อมก้าวสู่ยุคเทคโนโลยีดิจิทัล ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในหลายภาคส่วน โดยเฉพาะภาครัฐของไทยได้เริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี เพื่อเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและพัฒนาประเทศ รวมถึงการปรับปรุงประสิทธิภาพ การบริหารจัดการภาครัฐที่มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น

๔.๔ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในช่วงเวลาที่ผ่านมาสัดส่วนของคนจนมีแนวโน้มลดลง แต่การกระจายรายได้มีแนวโน้มที่ไม่ดีขึ้น ยังคงมีประชาชนที่ยังคงมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ยากลำบากในพื้นที่มีความเหลื่อมล้ำของรายได้ในประชาชนบางกลุ่ม

๔.๕ การพัฒนาก้าวกระโดดของเทคโนโลยี (Internet of Things - IoT) จุดเปลี่ยนสำคัญของการสร้างความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจโลก เทคโนโลยีที่เรียกว่า IoT เป็นเทคโนโลยีที่ทำให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลจำนวนมากเข้าด้วยกัน สามารถถ่ายโอนและเก็บรักษาข้อมูลหลากหลายได้ในปริมาณมหาศาล

๔.๖ ภูมิภาคกับการพัฒนาเมืองอัจฉริยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย การสำรวจเมืองอัจฉริยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละภูมิภาค (ข้อมูลจากสถาบันพระปกเกล้า) โดยภาพรวมความพร้อมการพัฒนาเมืองอัจฉริยะที่โดดเด่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคกลาง อยู่ลำดับที่ ๒ รองลงมาจากภาคตะวันออก โดยมีระดับความพร้อมการพัฒนาเมืองอัจฉริยะในภาพรวมอยู่ที่ระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ มีค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๔๑.๒๗ มิติการพัฒนาเมืองอัจฉริยะที่โดดเด่นมากที่สุด ๓ ลำดับแรกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคกลางนั้น คือ

- (๑) การพัฒนาเมืองอัจฉริยะด้านการบริหารจัดการภาครัฐ (Smart Governance)
- (๒) การพัฒนาเมืองอัจฉริยะด้านคุณภาพชีวิต (Smart Living)
- (๓) การพัฒนาเมืองอัจฉริยะด้านความปลอดภัย (Smart Safety)

๕. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

๑. ด้านกายภาพ

๑.๑ ที่ตั้ง

จังหวัดขอนแก่น ตั้งอยู่ระหว่างละติจูดที่ ๑๕ - ๑๗ องศาเหนือและลองติจูดที่ ๑๐๑ - ๑๐๓ องศาตะวันออก ซึ่งอยู่บริเวณตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ห่างจากกรุงเทพมหานคร ๔๔๕ กิโลเมตร มีพื้นที่ ๑๐,๘๘๕.๙๙ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๖.๘ ล้านไร่ ภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบ มีลักษณะสูงต่ำสลับเป็นลูกคลื่นลาดเทไปทางทิศตะวันออกและทิศใต้ มีที่ราบลุ่มแถบลุ่มน้ำชีและลุ่มน้ำพอง พื้นที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลางเฉลี่ย ๓๐๐ - ๒๐๐ เมตร

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดอุดรธานี จังหวัดเลย และจังหวัดหนองบัวลำภู
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดมหาสารคาม
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดเพชรบูรณ์

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

๑) **บริเวณที่สูงทางตะวันตก** ภูมิประเทศส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่ภูเขาในเทือกเขาตงพญาเย็น บางส่วนเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้นถึงลอนเล็ก สภาพภูมิประเทศแบบนี้ครอบคลุมบริเวณอำเภอสีชมพู ภูผาม่าน ภูเวียง หนองเรือ อุบลรัตน์ และพื้นที่ด้านทิศตะวันตกของอำเภอเขาสนกวาง น้ำพอง เมืองบ้านฝาง และมัญจาคีรี

๒) **บริเวณที่ราบสูงตอนกลาง** พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น มีทั้งดอนสลับที่นา บางส่วนเป็นเนินเขาเตี้ย ๆ สภาพภูมิประเทศแบบนี้ครอบคลุมบริเวณอำเภอกระนวนตอนกลาง และบริเวณตะวันออกของอำเภอเขาสนกวาง อำเภอน้ำพอง และพื้นที่ทางทิศเหนือของอำเภอเมือง

๓) **บริเวณแอ่งโคราช** ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น มีทั้งดอนสลับที่นา และบางส่วนเป็นที่ราบลุ่ม บางส่วนเป็นพื้นที่สูง บริเวณนี้บางส่วนอยู่ในลุ่มน้ำชีครอบคลุมบริเวณตอนกลางถึงตอนล่างของอำเภอเมือง อำเภอเมืองมัญจาคีรี ตอนล่างของอำเภอบ้านฝาง และครอบคลุมพื้นที่อำเภอพระยืน อำเภอบ้านไผ่ อำเภอชนบท อำเภอแวงใหญ่ อำเภอแวงน้อย อำเภอหนองสองห้อง อำเภอเปือยน้อย และอำเภอพล

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

ในรอบปี ๒๕๖๕ อุณหภูมิสูงสุดวัดได้ ๓๒.๒ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดวัดได้ ๒๒.๖ องศาเซลเซียส สามารถเปรียบเทียบอุณหภูมิได้ตามตารางท้ายนี้

๑.๔ ปริมาณน้ำฝน

สถิติข้อมูลปริมาณน้ำฝนของจังหวัดขอนแก่นโดยศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบนเปรียบเทียบย้อนหลัง ๓๐ ปี (๒๕๕๖ - ๒๕๖๕) ปริมาณน้ำฝนปี ๒๕๖๕ วัดได้ ๑,๗๖๕.๔ มิลลิเมตร มีปริมาณน้ำฝนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๕.๙ จากปีที่ผ่านมา ในปี ๒๕๖๕ มีฝนตกทั้งหมด ๑๓๐ วัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๔ ร้อยละ ๑๘.๒

๒. ด้านการเมือง/การปกครอง

๒.๑ การปกครอง

ในปี ๒๕๖๕ จังหวัดขอนแก่นแบ่งการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น ๒๖ อำเภอ ๑๙๘ ตำบล ๒,๓๓๔ หมู่บ้านและ ๒๒๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลนคร ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๖ แห่ง เทศบาลตำบล ๗๗ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๑๔๐ แห่ง หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ๓๔ แห่ง หน่วยงานราชการส่วนกลางและรัฐวิสาหกิจ ๒๒๗ แห่ง

๒.๒ ประชากร

จากข้อมูลล่าสุด ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ จังหวัดขอนแก่นมีจำนวนประชากรทั้งหมด ๑,๗๘๔,๖๔๑ คน

- เพศชาย: ๘๗๖,๐๘๒ คน (ประมาณ ๔๙.๑%)
- เพศหญิง: ๙๐๘,๕๕๙ คน (ประมาณ ๕๐.๙%)
- จำนวนครัวเรือนและขนาดเฉลี่ย
 - จำนวนครัวเรือน: ๕๓๔,๗๑๕ ครัวเรือน
 - ขนาดเฉลี่ยของครัวเรือน: ประมาณ ๓.๓๔ คนต่อครัวเรือน
- จำความหนาแน่นของประชากร
 - พื้นที่จังหวัดขอนแก่น: ประมาณ ๑๐,๘๘๖ ตารางกิโลเมตร
 - ความหนาแน่นของประชากร: ประมาณ ๑๖๓ คนต่อตารางกิโลเมตร

ที่มา: ระบบบัญชีข้อมูลจังหวัดขอนแก่น

๓. ด้านเศรษฐกิจ

๓.๑ ผลิตภัณฑ์จังหวัด

ในปี ๒๕๖๕ จังหวัดขอนแก่นมีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) อยู่ที่ประมาณ ๒๑๖,๓๖๗ ล้านบาท ซึ่งเป็นอันดับ ๒ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองจากนครราชสีมา และอยู่ในอันดับที่ ๑๖ ของประเทศ ในปี ๒๕๖๖ จังหวัดขอนแก่นมีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) อยู่ที่ประมาณ ๒๒๕,๑๐๗ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๕ ที่มีมูลค่า ๒๑๖,๓๖๗ ล้านบาท ซึ่งแสดงถึงการเติบโตของเศรษฐกิจในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่าเศรษฐกิจของขอนแก่นในปี ๒๕๖๖ มีการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลาย

- **ภาคบริการ** ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะจากการท่องเที่ยวและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น เช่น จำนวนผู้โดยสารผ่านสนามบินที่เพิ่มขึ้น และการจัดกิจกรรมกระตุ้นเศรษฐกิจและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

- **ภาคเกษตรกรรม** หดตัวจากผลผลิตมันสำปะหลังที่ลดลงเนื่องจากผลผลิตเร่งออกสู่ตลาดในช่วงก่อนหน้า

- **ภาคอุตสาหกรรม** หดตัวเล็กน้อย โดยดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมลดลงร้อยละ -๐.๑๙ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากการจัดเก็บภาษีเครื่องตีที่มีแอลกอฮอล์ลดลง ตามยอดคำสั่งซื้อที่ลดลงและผู้บริโภคหันไปนิยมดื่มยี่ห้ออื่น

- **การใช้จ่ายภาครัฐ** หดตัวทั้งรายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุน ส่งผลกระทบต่อการบริโภคภาคเอกชนและการลงทุนภาคเอกชนที่หดตัวตาม

โดยรวมแล้ว แม้ว่า GPP ของจังหวัดขอนแก่นในปี ๒๕๖๖ จะเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๕ แต่การเติบโตนี้ยังคงเผชิญกับความท้าทายจากภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมที่หดตัว รวมถึงการใช้จ่ายภาครัฐที่ลดลง ซึ่งส่งผลต่อการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชน

ปี ๒๕๖๕: การเติบโตที่หลากหลาย

- ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) : อยู่ที่ประมาณ ๒๑๖,๓๖๗ ล้านบาท
- ภาคบริการ: ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะจากการท่องเที่ยวและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น เช่น จำนวนผู้โดยสารผ่านสนามบินที่เพิ่มขึ้น และการจัดกิจกรรมกระตุ้นเศรษฐกิจและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง
- ภาคเกษตรกรรม : หดตัวจากผลผลิตมันสำปะหลังที่ลดลง เนื่องจากผลผลิตเร่งออกสู่ตลาดไปในช่วงก่อนหน้านี้
- ภาคอุตสาหกรรม: หดตัวเล็กน้อย โดยดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมลดลงร้อยละ -๐.๑๙ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๔ เนื่องจากการจัดเก็บภาษีเครื่องดัดมีแอลกอฮอล์ลดลง ตามยอดคำสั่งซื้อที่ลดลง และผู้บริโภคหันไปนิยมดื่มยี่ห้ออื่น

ปี ๒๕๖๖: การชะลอตัวของเศรษฐกิจ

- การใช้จ่ายภาครัฐ: หดตัวทั้งรายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุน ส่งผลกระทบต่อการบริโภคภาคเอกชนและการลงทุนภาคเอกชนที่หดตัวตาม
- ภาคบริการ: ยังคงขยายตัว โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในจังหวัดที่มีการจัดกิจกรรมกระตุ้นเศรษฐกิจและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง
- ภาคเกษตรกรรม: หดตัวจากผลผลิตมันสำปะหลังที่ลดลง เนื่องจากผลผลิตเร่งออกสู่ตลาดไปในช่วงก่อนหน้านี้
- ภาคอุตสาหกรรม: หดตัวเล็กน้อย โดยดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมลดลงร้อยละ -๐.๑๙ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๕ เนื่องจากการจัดเก็บภาษีเครื่องดัดมีแอลกอฮอล์ลดลง ตามยอดคำสั่งซื้อที่ลดลง และผู้บริโภคหันไปนิยมดื่มยี่ห้ออื่น

ปี ๒๕๖๗: แนวโน้มการฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป

- การบริโภคภาคเอกชน: มีแนวโน้มฟื้นตัวจากการปรับลดอัตราดอกเบี้ยและมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ
- ภาคบริการ: คาดว่าจะขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะจากการท่องเที่ยวและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น
- ภาคเกษตรกรรม: คาดว่าจะฟื้นตัวจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยและผลผลิตที่เพิ่มขึ้น
- ภาคอุตสาหกรรม: ยังคงเผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคและการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น

๓.๒ ด้านอุตสาหกรรม

จากการที่จังหวัดขอนแก่น เป็นจุดศูนย์กลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการเดินทางที่สะดวกสบาย และเป็นจังหวัดหนึ่งที่กำลังเติบโต เป็นศูนย์กลางการค้าและการศึกษาของภาคอีสาน มีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และได้รับคัดเลือกให้เป็น MICE CITY แห่งที่ ๕ ของประเทศไทย อีกทั้งยังมีภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมที่หลากหลาย โดยในปี ๒๕๖๒ จังหวัดขอนแก่นมีโรงงานอุตสาหกรรมที่มีกำลังรวมตั้งแต่ห้าสิบล้านบาทหรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ห้าสิบล้านขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตามเพื่อประกอบกิจการ จำนวน ๘๙๙ แห่ง เงินลงทุน ๑๓๘,๕๗๘.๔๑ ล้านบาท และคนงาน ๓๑,๑๗๖ คน ซึ่งจากจำนวนดังกล่าว จะเป็นอุตสาหกรรมประเภทอาหารมากที่สุด จำนวน ๑๓๘ แห่ง รองลงมา คือ อุตสาหกรรมโลหะ จำนวน ๑๒๙ แห่ง อุตสาหกรรมขนส่ง จำนวน ๙๔ แห่ง อุตสาหกรรมการเกษตร จำนวน ๘๕ แห่ง

เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาปี พบว่า ในภาพรวมโรงงานในจังหวัดขอนแก่นมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นโดยในปี ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓.๒๒ และเมื่อจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม จะเห็นได้ว่า ประเภทอุตสาหกรรมที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นมากที่สุด คือ อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมา คือ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๔.๖๔ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๒.๒๒ สำหรับอุตสาหกรรมที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงมากที่สุด คือ อุตสาหกรรมไม้ และผลิตภัณฑ์จากไม้ ลดลงร้อยละ ๒.๗๐ และอุตสาหกรรมขนส่ง ลดลงร้อยละ ๑.๐๒

นอกจากขอนแก่นจะเป็นเมืองที่มีความพร้อมในการส่งเสริมธุรกิจบริการรวมทั้งการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับธุรกิจอุตสาหกรรมสาขาหลักของประเทศรวมทั้งธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรที่เชื่อมทรัพยากรท้องถิ่น สู่อุตสาหกรรมมูลค่าเพิ่มแล้ว การดำเนินงานของภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่นในยุคปัจจุบันยังมุ่งเน้น เป็นอุตสาหกรรมที่มีความ smart สอดคล้องกับความเป็นเมืองอัจฉริยะ (smart city) นั่นคือการเป็น smart industry ซึ่งมีองค์ประกอบคือ ๑. รักษาสิ่งแวดล้อม ๒. ใช้พลังงานน้อยลง ๓. ชุมชนกับอุตสาหกรรมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืนจังหวัดขอนแก่นจึงได้ขับเคลื่อนเศรษฐกิจตามแนวทางการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นการสร้างสมดุลพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และเกษตรกรรมให้อยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืน พร้อมยกระดับสู่มาตรฐานสากล ควบคู่กับการดูแลคุณภาพชีวิตของประชาชนและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ครอบคลุมทั้ง ๕ มิติ คือกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการโดยจะเน้นการลดและขจัดปัญหาและสร้างความพร้อมให้กับจังหวัด โดยการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด ปรับแก้ไขกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวก ลดอุปสรรคที่มีผลต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการพัฒนา และพัฒนาการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หลังจากนั้นจะเป็นการยกระดับการพัฒนา โดยการปรับปรุงและยกระดับการศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สาธารณสุขโครงสร้างพื้นฐาน และการบริหารจัดการ

การดำเนินโครงการตามนโยบายของรัฐบาล อีกโครงการหนึ่งที่สำคัญของจังหวัดขอนแก่น คือ การส่งเสริมอาชีพผลิตสินค้า OTOP นอกจากจะเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนในชุมชนท้องถิ่นแล้วยังเป็นการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดและประเทศอีกด้วย ซึ่งโครงการดังกล่าวสามารถต่อยอดไปถึงระดับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้ โดยในปี ๒๕๖๔ จังหวัดขอนแก่นมีผู้มาลงทะเบียนผู้ผลิตผู้ประกอบการรายใหม่ จำนวน ๔๓๒ ราย แยกเป็นกลุ่มผู้ผลิตชุมชน ๓๓๗ ราย ผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว ๘๙ ราย และผู้ผลิตวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ๖ ราย

หากรวมจำนวนผู้ผลิต/ผู้ประกอบการรายเดิมและรายใหม่ พบว่า จังหวัดขอนแก่นมีจำนวนผู้ผลิต/ผู้ประกอบการทั้งสิ้น ๓,๐๔๐ ราย แยกเป็นกลุ่มผู้ผลิตชุมชน ๑,๙๘๐ ราย ผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว ๑,๐๓๗ ราย และผู้ผลิตวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ๒๓ ราย

สำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีการจำแนกตามคุณภาพสินค้าปริมาณการผลิต (Quadrant) แบ่งเป็น ๔ กลุ่ม คือ กลุ่ม A เป็นกลุ่มดาวเด่นคุณภาพสูงผลิตได้มาก กลุ่ม B เป็นกลุ่มเอกลักษณ์คุณภาพสูงผลิตน้อยขึ้น กลุ่ม C เป็นกลุ่มพัฒนาคุณภาพปานกลางผลิตได้มาก และกลุ่ม D เป็นกลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนาผลิตง่ายได้จำนวนน้อย จากข้อมูลปี ๒๕๖๔ จะพบว่า ผลิตภัณฑ์ OTOP ของจังหวัดขอนแก่น ส่วนใหญ่จะอยู่ในประเภทผ้าและเครื่องแต่งกายมากที่สุด ๑,๘๓๓ ราย รองลงมา คือ ประเภทอาหาร ๑,๘๓๒ ราย ประเภทของใช้ ของตกแต่งของที่ระลึก ๑,๗๖๔ ราย ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร ๖๐๗ ราย และประเภทเครื่องดื่ม ๓๗๑ ราย โดยผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในกลุ่ม A เป็นผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารมากที่สุด ผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในกลุ่ม B เป็นผลิตภัณฑ์ประเภทผ้า/เครื่องแต่งกายผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในกลุ่ม C เป็นผลิตภัณฑ์ประเภทผ้า/เครื่องแต่งกาย ผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในกลุ่ม D เป็นผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารมากที่สุด

จังหวัดขอนแก่นอยู่ในเขตส่งเสริมการลงทุน เขต ๓ ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ในปี ๒๕๖๒ มีจำนวนโครงการ ๑๑ โครงการ เงินลงทุน ๕๘๐.๐๕ ล้านบาท มีการจ้างแรงงาน ๔๘๓ คน โดยมีรายละเอียดโครงการ ดังนี้ กิจการผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ กิจการผลิต Surgical Mask กิจการผลิตสารสกัดยางนา กิจการผลิตตัวควบคุมกระแสไฟฟ้า กิจการผลิตผ้าพิมพ์ด้วยวิธีสกรีน/ผ้าพิมพ์ด้วยวิธี Dye Sublimation และกิจการผลิต Enterprise Software & Digital Content หากเปรียบเทียบกับจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางจะเห็นได้ว่า จังหวัดขอนแก่นมีจำนวนโครงการมากที่สุด

๓.๓ ด้านการเกษตร

ในปี ๒๕๖๔ จังหวัดขอนแก่นมีเนื้อนี้ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๓,๙๓๕,๙๓๔ ไร่ เป็นเนื้อที่ปลูกข้าว ๒,๔๓๖,๐๓๓ ไร่ (ร้อยละ ๖๑.๘) พืชไร่ ๑,๐๔๐,๕๙๐ ไร่ (ร้อยละ ๒๖.๔) สวนไม้ผลไม้ยืนต้น ๑๐๑,๗๘๒ ไร่ (ร้อยละ ๒.๖) สวนผัก ไม้ดอก/ไม้ประดับ ๙,๒๘๓ ไร่ (ร้อยละ ๐.๒) และเนื้อที่อื่นๆ ๓๔๘,๒๔๖ ไร่ (ร้อยละ ๘.๙)

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดขอนแก่น ที่ทำรายได้หลักให้เกษตรกร คือ ข้าว อ้อย โรงงานและมันสำปะหลัง พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดขอนแก่นอีกชนิด คือ อ้อยโรงงานโดยในปี ๒๕๖๖ มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว ๕๘๒,๙๐๘ ไร่ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๕ ร้อยละ ๑.๗๓ (๕๗๒,๙๗๒ ไร่) ส่งผลให้ผลผลิตรวมเพิ่มขึ้นขึ้นจาก ๖,๑๓๐,๘๐๓ ตัน ในปี ๒๕๖๕ เป็น ๖,๓๗๑,๑๘๖ ตัน ในปี ๒๕๖๖ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๙๒

สำหรับพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังของจังหวัดขอนแก่น ในปี ๒๕๖๖ มีเนื้อที่เพาะปลูกมี ๒๗๙,๑๑๗ ไร่ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๕ (๒๗๕,๘๐๘ ไร่) หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๒๐ แต่ผลผลิตต่อไร่ลดลง ร้อยละ ๑.๔๕ ส่งผลให้ผลผลิตรวมมีปริมาณลดลง ร้อยละ ๒๑.๙๓

๖. โครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ส่วนที่ ๒ บทสรุปผู้บริหาร

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาองค์กรให้เป็น “องค์กรอัจฉริยะ” (Smart Organization) ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐในระดับท้องถิ่น เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีในศตวรรษที่ ๒๑ พร้อมยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน แผนขับเคลื่อนการพัฒนาดังกล่าวมุ่งเน้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรมเข้ากับการดำเนินงานขององค์กรในทุกมิติ ตั้งแต่การบริหารจัดการภายใน การให้บริการประชาชน ไปจนถึงการวางรากฐานสู่การเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) โดยมียุทธศาสตร์สำคัญ ๗ ด้าน ได้แก่

๑. Smart Environment : สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ หมายถึง เมืองที่คำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม และสถานะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นหลัก โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยบริหารจัดการอย่างเป็นระบบไม่ว่าจะเป็นด้านการเฝ้าระวังภัยพิบัติ การดูแลสุขภาพอากาศ จัดการของเสีย และการจัดการน้ำ รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

๒. Smart Economy : หรือเศรษฐกิจอัจฉริยะ หมายถึง เมืองที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในระบบเศรษฐกิจและบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยพบเห็นได้ในหลาย ๆ ด้าน เช่น เมืองท่องเที่ยวอัจฉริยะ หรือเมืองเกษตรอัจฉริยะ

๓. Smart Energy : พลังงานอัจฉริยะ หมายถึง เมืองที่มีการบริหารจัดการด้านพลังงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความสมดุล ระหว่างการผลิตและการใช้พลังงานในพื้นที่เพื่อสร้างความมั่นคงทางพลังงาน และลดการพึ่งพาพลังงานจากระบบโครงข่ายไฟฟ้าหลัก

๔. Smart Governance : การบริหารภาครัฐอัจฉริยะ หมายถึง เมืองที่มีการพัฒนาระบบบริการภาครัฐหรือบริหารนโยบายสาธารณะ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของภาครัฐอย่างมีคุณภาพ โดยมุ่งเน้น ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมและมี การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องผ่านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เช่น นวัตกรรมบริการที่ทันสมัย

๕. Smart Living : การดำรงชีวิตอัจฉริยะ หมายถึง เมืองที่มีการพัฒนา สิ่งอำนวยความสะดวกโดยคำนึงถึงหลักอารยสถาปัตย์ให้ประชาชนมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัย และมีความสุขในการดำรงชีวิต

๖. Smart Mobility : การเดินทางและขนส่งอัจฉริยะ หมายถึง การบริหารที่มุ่งเน้นพัฒนาระบบจราจรและขนส่งอัจฉริยะเพิ่มประสิทธิภาพและ ความเชื่อมโยงของระบบขนส่งและการสัญจรที่หลากหลายเพิ่มความ สะดวก และความปลอดภัยในการเดินทาง และขนส่งรวมถึงเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๗. Smart People : พลเมืองอัจฉริยะ หมายถึง เมืองที่มุ่งพัฒนา องค์กรความรู้ ทักษะ และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจตลอดจนเปิดกว้างสำหรับ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการขับเคลื่อนแผนดังกล่าว องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้จัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจในแต่ละด้าน เพื่อกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจน ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาแผนได้อย่างต่อเนื่อง แผนขับเคลื่อนนี้จึงถือเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรม พร้อมขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวทันยุคดิจิทัล และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ “ต้นแบบแห่งบูรณาการ เชื่อมโยงเศรษฐกิจและสังคม ด้วยระบบดิจิทัล ” อย่างแท้จริง

ส่วนที่ ๓ ข้อเสนอโครงการ

ตามที่คณะกรรมการฯ ได้กำหนดนิยามที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมืองอัจฉริยะประเทศไทย ตามประกาศคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ ที่ ๑/ ๒๕๖๑ เรื่องหลักเกณฑ์การประเมินและคุณสมบัติ วิธีการและกระบวนการในการพิจารณาการเป็นเมืองอัจฉริยะประเทศไทย ดังต่อไปนี้

“เมืองอัจฉริยะ” หมายความว่า เมืองที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยและชาญฉลาด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการและการบริหารจัดการเมือง ลดค่าใช้จ่ายและการใช้ทรัพยากรของเมือง และประชากรเป้าหมาย โดยเน้นการออกแบบที่ดี และการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจและภาคประชาชนในการพัฒนาเมือง ภายใต้แนวคิดการพัฒนา เมืองน่าอยู่ เมืองทันสมัย ให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข อย่างยั่งยืน

“ประเภทของเมืองอัจฉริยะ” มี ๒ ประเภท ประกอบด้วย

(๑) เมืองเดิม หมายความว่า เมืองเดิมที่มีประชากรอยู่อาศัยที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่ มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาใช้ตามบริบทความต้องการของเมือง โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเมือง สาธารณูปโภค ที่อยู่อาศัย พื้นที่พักผ่อน แหล่งงาน พาณิชยกรรม รวมถึงการจัดพื้นที่ของเมืองอย่างเหมาะสมกับวัฒนธรรม ประเพณี อัตลักษณ์ ของเมือง

(๒) เมืองใหม่ หมายความว่า เมืองที่ได้รับการพัฒนาพื้นที่ขึ้นใหม่ให้เป็นเมืองทันสมัย มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาใช้ตามบริบทความต้องการของเมือง โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเมือง สาธารณูปโภค ที่อยู่อาศัย พื้นที่พักผ่อน แหล่งงาน พาณิชยกรรม รวมถึงการจัดพื้นที่ของเมืองอย่างเหมาะสม

“ลักษณะของการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ” มี ๗ ด้าน ประกอบด้วย

(๑) สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart Environment) หมายความว่า เมืองที่คำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและสภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เช่น การจัดการน้ำ การดูแลสภาพอากาศ การบริหารจัดการของเสีย และการเฝ้าระวังภัยพิบัติ ตลอดจนเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

(๒) เศรษฐกิจอัจฉริยะ (Smart Economy) หมายความว่า เมืองที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในระบบเศรษฐกิจและบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เมืองเกษตรอัจฉริยะ เมืองท่องเที่ยวอัจฉริยะ เป็นต้น

(๓) ขนส่งอัจฉริยะ (Smart Mobility) หมายความว่า เมืองที่มุ่งเน้นพัฒนาระบบจราจรและขนส่งอัจฉริยะเพื่อขับเคลื่อนประเทศ โดยเพิ่มประสิทธิภาพและความเชื่อมโยงของระบบขนส่งและการสัญจรที่หลากหลาย เพิ่มความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทางและขนส่ง รวมถึงเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(๔) พลังงานอัจฉริยะ (Smart Energy) หมายความว่า เมืองที่สามารถบริหารจัดการด้านพลังงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความสมดุลระหว่างการผลิตและการใช้พลังงานในพื้นที่เพื่อสร้างความมั่นคงทางพลังงาน และลดการพึ่งพาพลังงานจากระบบโครงข่ายไฟฟ้าหลัก

(๕) พลเมืองอัจฉริยะ (Smart People) หมายความว่า เมืองที่มุ่งพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจ ตลอดจนเปิดกว้างสำหรับความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และการมีส่วนร่วม

(๖) การดำรงชีวิตอัจฉริยะ (Smart Living) หมายความว่า เมืองที่มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกโดยคำนึงถึงหลักอารยสถาปัตย์ (Universal Design) ให้ประชาชนมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัย และมีความสุขในการดำรงชีวิต

(๗) การบริหารภาครัฐอัจฉริยะ (Smart Governance) หมายความว่า เมืองที่พัฒนาระบบบริการภาครัฐ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการของภาครัฐ โดยมุ่งเน้นความโปร่งใสและการมีส่วนร่วม และมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องผ่านการประยุกต์ใช้นวัตกรรมบริการ

การพัฒนาเมืองขอนแก่นให้เป็น Khon Kaen Smart City ไม่ได้จำกัดอยู่แค่ที่ขอนแก่น แต่ยังกระจายไปยังเมืองอื่นๆ ซึ่งหากมีการลงทุนรถไฟฟ้าใน ๖ เมืองหลัก ตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ดำเนินการ ได้แก่ ขอนแก่น เชียงใหม่ ภูเก็ต สงขลา นครราชสีมา และ พิษณุโลก ภายใต้กรอบวงเงิน ๒.๑ แสนล้านบาท

นอกจากนี้ การพัฒนา Smart City ในด้านอื่นๆ ที่จะตามมาหลังจากมีระบบขนส่งที่ดี จะยิ่งเป็นแรงผลักดันให้เมืองสามารถเติบโตอย่างก้าวกระโดดและมีทิศทางที่ชัดเจน หากเมืองนั้นๆ ได้รับสนับสนุนจากภาครัฐในการเติมเต็มสิ่งที่ยังเป็นข้อจำกัด ด้วยแรงจูงใจที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน เช่น รัฐบาลกลางให้การรับรองสถานะโครงการแก่รัฐบาลท้องถิ่น และผลักดันกฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาเมือง จะยิ่งช่วยยกระดับการลงทุนของประเทศให้กลับมาเป็นเครื่องยนต์สำคัญของเศรษฐกิจและช่วยให้การเติบโตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในระยะยาว

ทั้งนี้ ร่างแผนการดำเนินงานโครงการองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นอัจฉริยะ (Khon Kaen Smart City) มีความมุ่งมั่นในการพัฒนา Smart City ในจำนวน ๔ ด้าน ประกอบด้วย

๑. สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart Environment)
๒. พลเมืองอัจฉริยะ (Smart People)
๓. การดำรงชีวิตอัจฉริยะ (Smart Living)
๔. การบริหารภาครัฐอัจฉริยะ (Smart Governance)

โดยมีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ประเภท และลักษณะของการพัฒนาเมืองอัจฉริยะของ ๔ ด้าน ดังนี้

เป้าหมายในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ที่	ลักษณะเมืองอัจฉริยะ	เป้าหมาย
๑	การดำรงชีวิตอัจฉริยะ (Smart Living)	- ประชาชนในเขตพื้นที่มีความเป็นอยู่ และสุขภาพที่ดี - ชุมชนมีความปลอดภัย ใฝ่ระวังความปลอดภัยด้วย CCTV
๒	พลเมืองอัจฉริยะ (Smart Citizens)	- โรงเรียนในสังกัดมีความพร้อมในการศึกษา มีเครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงสัญญาณอินเทอร์เน็ต
๓	สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart Environment)	- ส่งเสริมการท่องเที่ยวอัจฉริยะ - จัดให้มีไฟส่องสว่างพลังงานแสงอาทิตย์
๔	การบริหารภาครัฐอัจฉริยะ (Smart governance)	- การบริการประชาชนด้วยความสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ - การนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์การพัฒนาเมืองอัจฉริยะ

๑. เพื่อให้ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่นเข้าถึงบริการด้านสุขภาพได้ทั่วถึง สะดวก มีคุณภาพ
๒. เพื่อให้ประชาชนที่ใช้บริการสถานีขนส่งในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นมีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน
๓. เพื่อให้นักเรียนของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นมีความพร้อมในการพัฒนาทักษะและศักยภาพด้านการศึกษา
๔. เพื่อพัฒนาการจัดการเมืองและชุมชน ให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ
๕. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักในการรักษาสิ่งแวดล้อมพร้อมกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ประชาชนเกิดรายได้ในชุมชน
๖. เพื่อให้บริการประชาชนได้เท่าเทียม รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ
๗. เพื่อให้บุคลากรมีทักษะขั้นสูงในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประหยัดงบประมาณ ตอบโจทย์ความต้องการของประชาชน

ขอบเขตเมืองอัจฉริยะ

๑. การดำรงชีวิตอัจฉริยะ (Smart Living)	- ประชาชนในเขตพื้นที่ที่มีความเป็นอยู่ และสุขภาพที่ดี - ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น - ในความรับผิดชอบของ รพ.สต./สอ. ๒๔๘ แห่ง - ชุมชนมีความปลอดภัย ปลอดภัยด้วย CCTV ผู้รับบริการสถานีขนส่ง ๑. สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดขอนแก่น แห่งที่ ๓ ๒. สถานีขนส่งผู้โดยสารในอำเภอบ้านไผ่ ๓. สถานีขนส่งผู้โดยสารในอำเภอชุมแพ ๔. สถานีขนส่งผู้โดยสารในอำเภอภูเวียง
๒. พลเมืองอัจฉริยะ (Smart Citizens)	- โรงเรียนในสังกัด จำนวน ๒๐ แห่ง
๓. สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart Environment)	- ส่งเสริมการท่องเที่ยวอัจฉริยะอุทยานธรณีขอนแก่น - จัดให้มีไฟส่องสว่างพลังงานแสงอาทิตย์ - ถนนในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
๔. การบริหารภาครัฐอัจฉริยะ (Smart governance)	- การบริการประชาชนด้วยความสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ - การนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน - ดำเนินโครงการที่ส่งเสริมการบริหารภาครัฐอัจฉริยะ

เหตุผลความจำเป็น และเป้าหมายการพัฒนาเมือง

เพื่อให้การพัฒนาจังหวัดขอนแก่นไปสู่เมืองอัจฉริยะได้ตามแผนขับเคลื่อนเมืองอัจฉริยะจังหวัดขอนแก่น ๗ ด้าน องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้มีการริเริ่มโครงการสู่การเป็นเมืองอัจฉริยะ ดังนี้

๑. การดำรงชีวิตอัจฉริยะ (Smart Living)

- โครงการให้บริการทางการแพทย์
- โครงการติดตั้งกล้องวงจรปิด CCTV สถานีขนส่งผู้โดยสาร

๒. พลเมืองอัจฉริยะ (Smart Citizens)

- โครงการเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนสายอาชีพ (การจัดการธุรกิจการค้าสมัยใหม่ : MTM)
- โครงการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูด้วยนวัตกรรมการเรียนรู้แบบฉลาด (Smart Learning)

เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ของนักเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้แบบฉลาด(Smart Learning by AI) ด้วยเทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์

- “ฝนร้าย พายุรัก” (โครงการห้องเรียนสู่ฝันเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา)

๓. สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart Environment)

- โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวอุทยานธรณีขอนแก่น
- โครงการติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างพลังงานแสงอาทิตย์

๔. การบริหารภาครัฐอัจฉริยะ (Smart governance)

- ระบบให้บริการประชาชน

เช่น ร้องทุกข์/ร้องเรียน, การขอให้ห้องประชุม, การใช้สนามกีฬา

ประเภทเมืองอัจฉริยะ

- ☐ เมืองใหม่ (New City) ☒ เมืองเดิม (Livable City)

ลักษณะของเมืองอัจฉริยะ

- ☒ การดำรงชีวิตอัจฉริยะ (Smart Living)
- ☒ พลเมืองอัจฉริยะ (Smart Citizens)
- ☒ สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart Environment)
- ☒ การบริหารภาครัฐอัจฉริยะ (Smart governance)

ตัวชี้วัดเมืองอัจฉริยะ

ตัวชี้วัด	หน่วยของตัวชี้วัด
ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ	ร้อยละ ๘๐
จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๓๐

สถานภาพของเมืองอัจฉริยะ

- ☒ อยู่ระหว่างกำหนดแผนพัฒนาเมือง
- ☐ ยังไม่ได้ดำเนินการใดๆ

แนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ
รายละเอียดการพัฒนาเมืองอัจฉริยะหรือโครงการที่สอดคล้องกับประเภทและลักษณะ
ของการพัฒนาเมืองอัจฉริยะที่ขอรับการพิจารณา

ภาพรวมการพัฒนาเมืองอัจฉริยะหรือโครงการที่เสนอ

กิจกรรม/โครงการ	สถานะการดำเนินโครงการ
๑. การดำรงชีวิตอัจฉริยะ (Smart Living)	
- โครงการให้บริการทางการแพทย์ - โครงการติดตั้งกล้องวงจรปิด CCTV สถานีขนส่งผู้โดยสาร	เริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
๒. พลเมืองอัจฉริยะ (Smart Citizens)	
- โครงการเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนสายอาชีพ (การจัดการ ธุรกิจการค้าสมัยใหม่ : MTM) - โครงการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูด้วยนวัตกรรมการ เรียนรู้แบบฉลาด (Smart Learning) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการ เรียนรู้ของนักเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้แบบ ฉลาด(Smart Learning by AI) ด้วยเทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ - “ฝันร้าย พ่ายรัก” (โครงการห้องเรียนสู่ฝันเพื่อเสริมสร้าง สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา)	เริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
๓. สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart Environment)	
- โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวอุทยานธรณีขอนแก่น - โครงการติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างพลังงานแสงอาทิตย์	เริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
๔. การบริหารภาครัฐอัจฉริยะ (Smart governance)	
- ระบบให้บริการประชาชน เช่น ร้องทุกข์/ร้องเรียน, การขอให้ห้องประชุม, การใช้สนามกีฬา	เริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. แนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะด้านการดำรงชีวิตอัจฉริยะ (Smart Living)

โครงการที่ ๑ คำอธิบายกิจกรรม/ โครงการโดยสังเขป

๑. ชื่อโครงการ โครงการให้บริการทางการแพทย์อัจฉริยะ

๒. ความสอดคล้องกับโจทย์ปัญหาเมือง และกลุ่มเป้าหมายผู้รับประโยชน์

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีสถานีนอนาัมยเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมิน ทราชินี (สอน.) และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ในสังกัด จำนวน ๒๔๘ แห่ง ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดขอนแก่นทั้ง ๒๖ อำเภอ ให้บริการประชาชนในพื้นที่

โครงการให้บริการทางการแพทย์อัจฉริยะ เป็นการพัฒนาระบบในการให้บริการประชาชนประกอบด้วย การจองคิว การปรึกษาแพทย์ออนไลน์ การรับ - ส่งผู้ป่วย การร้องขอบริการสำหรับผู้พิการ ระบบประวัติผู้ป่วย รวมถึงการบริหารจัดการ ระบบเบิกจ่ายยา เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ให้สามารถเข้าถึงสถานพยาบาลได้ทั่วถึง ทันเวลา

๓. วิธีการ ขั้นตอนการดำเนินงาน ระยะเวลาดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
๑. วางแผนการดำเนินงาน												
๒. กำหนดขอบเขตงาน												
๓. ดำเนินการพัฒนาระบบ												
๔. ทดสอบระบบ												
๕. ใช้งานระบบ												

๔. ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

ผลลัพธ์ที่คาดหวังด้านปริมาณ

๑. ประชาชนใช้บริการ จำนวนมากขึ้น ร้อยละ ๑๐
๒. ลดอัตราการบาดเจ็บรุนแรงหรือเสียชีวิต ร้อยละ ๘๐
๓. ผู้มาใช้บริการมีความพึงพอใจ ร้อยละ ๘๐

ผลลัพธ์ที่คาดหวังเชิงคุณภาพ

๑. ประชาชนเข้าถึงบริการทางแพทย์ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ
๒. ประชาชนสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางและการรักษา

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ตัวชี้วัด	หน่วยของตัวชี้วัด
จำนวนผู้มาใช้บริการ	>๑๐%/ ปี
ลดอัตราการบาดเจ็บรุนแรงหรือเสียชีวิต	>๘๐%/ ปี
ความพึงพอใจของผู้มารับบริการ	>๘๐%/ การบริการ ๑ ครั้ง

๖. รูปแบบการลงทุน และ/ หรือ Business Model

การลงทุนที่ไม่แสวงหากำไร อำนวยการสะดวกในการรับบริการทางการแพทย์ เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๗. ผู้รับผิดชอบหลัก/ รอง

กองสาธารณสุข องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

โครงการที่ ๒ คำอธิบายกิจกรรม/โครงการโดยสังเขป

๑. ชื่อโครงการ โครงการติดตั้งระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิดอัจฉริยะ (Smart CCTV) เพื่อความปลอดภัยในพื้นที่สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดขอนแก่น

๒. ความสอดคล้องกับโจทย์ปัญหาเมือง และกลุ่มเป้าหมายผู้รับประโยชน์

ปัญหาเมืองที่ต้องการแก้ไข

- ความไม่ปลอดภัยในพื้นที่สาธารณะ
- การขาดระบบตรวจสอบและป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก
- ขาดข้อมูลเพื่อบริหารจัดการด้านความปลอดภัย

กลุ่มเป้าหมายผู้รับประโยชน์

- ผู้ใช้บริการสถานีขนส่งผู้โดยสาร
- นักท่องเที่ยว
- ผู้ประกอบการขนส่ง
- เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย
- ชุมชนโดยรอบสถานี

๓. วิธีการ ขั้นตอนการดำเนินงาน ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลา : ๑๒๐ วัน นับจากวันลงนามในสัญญา

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ (เดือน)											
	๑๐	๒๐	๓๐	๔๐	๕๐	๖๐	๗๐	๘๐	๙๐	๑๐๐	๑๑๐	๑๒๐
๑. สำรวจและออกแบบระบบกล้องวงจรปิด	■											
๒. จัดซื้ออุปกรณ์และเตรียมติดตั้ง		■	■									
๓. ติดตั้งกล้องและอุปกรณ์ระบบ				■	■	■	■	■	■			
๔. ปรับแต่งระบบ ทดสอบและอบรมการใช้งาน										■	■	
๕. ตรวจสอบงานและเริ่มต้นการใช้งานจริง												■

๔. ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

ระยะสั้น

- มีกล้อง CCTV ครอบคลุมพื้นที่ ๔ สถานีขนส่ง (๘๑ ตัว)
- ระบบสามารถใช้งานได้เสถียรและมีเจ้าหน้าที่ดูแลตลอด ๒๔ ชม.

ระยะกลาง

- ลดเหตุอาชญากรรมในสถานีขนส่งได้อย่างน้อย ๓๐%
- เพิ่มความมั่นใจของผู้ใช้บริการต่อความปลอดภัยในพื้นที่

ระยะยาว

- พัฒนาเป็น Smart Transport Hub
- ขยายผลไปยังสถานที่สาธารณะอื่น ๆ

๕. ผลกระทบในเชิงเศรษฐกิจและสังคม**เชิงบวก**

- เพิ่มความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวและผู้ให้บริการ
- สร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย กระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่น
- สนับสนุนการจัดการจราจรและบริการขนส่งสาธารณะ

เชิงลบ

- ค่าใช้จ่ายในการดูแลระบบและซ่อมบำรุง

แนวทางแก้ไข

- จัดตั้งหน่วยงานหรือคณะทำงานร่วมดูแลบำรุงรักษา
- ใช้ระบบ cloud storage เพื่อลดภาระอุปกรณ์ในพื้นที่
- ใช้งาน CCTV แบบเช่าใช้

๖. ตัวชี้วัดความสำเร็จของบริการ/ กิจกรรม/ โครงการ

๑. ติดตั้งกล้องวงจรปิดภายใน ๔ สถานี ครบ ๘๔ ตัว
๒. ระบบพร้อมใช้งาน ๑๐๐% ภายใน ๑๒๐ วัน
๓. เหตุการณ์อาชญากรรมลดลง $\geq 30\%$ ภายใน ๑ ปี
๔. ผู้ใช้บริการประเมินความพึงพอใจ $\geq 80\%$
๕. ระบบมีอัตรา downtime ไม่เกิน ๕% ต่อปี

๗. รูปแบบการลงทุน และ/ หรือ Business Model**รูปแบบ :**

- ภาครัฐลงทุน ๑๐๐% ด้วยงบประมาณรวม ๓,๐๑๘,๕๐๐ บาท

การดำเนินการ :

- อบจ.ขอนแก่น เป็นเจ้าภาพหลักด้านงบประมาณและการบริหารจัดการ
- อาจพิจารณาให้เอกชนสนับสนุนในด้านซอฟต์แวร์บำรุงรักษา หรือระบบ cloud storage

ในอนาคต

๘. ผู้รับผิดชอบหลัก/ รอง**ผู้รับผิดชอบหลัก :**

- กองกิจการขนส่ง องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

หน่วยงานสนับสนุน :

- สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดขอนแก่น แห่งที่ ๓
- สถานีขนส่งผู้โดยสารอำเภอบ้านไผ่
- สถานีขนส่งผู้โดยสารอำเภอนามน
- สถานีขนส่งผู้โดยสารอำเภอนาคู
- หน่วยงานความมั่นคงในท้องถิ่น

๒. แนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะด้านพลเมืองอัจฉริยะ (Smart Citizens)

โครงการที่ ๑ คำอธิบายกิจกรรม/ โครงการโดยสังเขป

๑. ชื่อโครงการ โครงการเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนสายอาชีพ (การจัดการธุรกิจการค้าสมัยใหม่ : MTM)

๒. ความสอดคล้องกับโจทย์ปัญหาเมือง และกลุ่มเป้าหมายผู้รับประโยชน์

โครงการ ที่เสนอตอบโจทย์อย่างไรในบริบทและความต้องการของเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง pain points ของกลุ่มเป้าหมายผู้ได้รับประโยชน์)

โจทย์ปัญหาเมือง / Pain points

- ระบบการศึกษาและการพัฒนาแรงงานในพื้นที่ยังไม่ตอบโจทย์การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจยุคดิจิทัล
- เด็กและเยาวชนขาดทักษะศตวรรษที่ ๒๑ เช่น คณิตศาสตร์, นวัตกรรม, ICT, การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม, การทำงานเป็นทีม ฯลฯ

- ตลาดแรงงานสมัยใหม่ต้องการบุคลากรด้านการค้าสมัยใหม่ (Modern Trade) ที่มีความรู้จริงและปฏิบัติได้

กลุ่มเป้าหมายผู้รับประโยชน์

- นักเรียนสายอาชีพของโรงเรียนในสังกัดฯ
- สถานประกอบการและชุมชนในพื้นที่ ที่จะได้แรงงานมีคุณภาพเข้าสู่ตลาดแรงงาน
- สังคมท้องถิ่นที่ได้บุคลากรมีทักษะการบริหารจัดการธุรกิจสมัยใหม่

๓. วิธีการ ขั้นตอนการดำเนินงาน ระยะเวลาดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
๑. วางแผนและออกแบบ												
๒. ลงมือจัดกิจกรรมตามแผน												
๓. ติดตาม/ประเมินผล												
๔. ปรับปรุง/พัฒนา												

๔. ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

•เชิงปริมาณ

- นักเรียนอย่างน้อย ๙๐% ได้เข้าร่วมกิจกรรมครบทุกกิจกรรม
- นักเรียนมีชั่วโมงพัฒนาสมรรถนะด้านการค้าสมัยใหม่ไม่น้อยกว่า ๙๐ ชั่วโมงต่อคน

•เชิงคุณภาพ

- นักเรียนมีทักษะศตวรรษที่ ๒๑ และทักษะอาชีพด้าน Modern Trade ชัดเจนขึ้น
- เกิดการเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับสถานประกอบการจริงในพื้นที่
- สถานศึกษาได้ต้นแบบหลักสูตรการจัดการธุรกิจการค้าสมัยใหม่

๕. ผลกระทบในเชิงเศรษฐกิจและสังคม

เชิงบวก

- สร้างบุคลากรรองรับตลาดแรงงานการค้าสมัยใหม่ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของท้องถิ่น
- ลดปัญหาการว่างงานของเยาวชนหลังจบการศึกษา
- เสริมเศรษฐกิจฐานรากให้เติบโต

เชิงลบ

- งบประมาณจำกัด อาจไม่ครอบคลุมการขยายผลต่อเนื่อง
- ความเสี่ยงเรื่องความพร้อมของครูผู้สอนและผู้ประกอบการเครือข่าย

แนวทางแก้ไข

- ใช้ความร่วมมือภาคเอกชน/ท้องถิ่นสนับสนุนเพิ่มเติม
- พัฒนาคู่มือคู่มือกับนักเรียน และปรับกิจกรรมให้สอดคล้องทรัพยากร

๖. ตัวชี้วัดความสำเร็จของบริการ/ กิจกรรม/ โครงการ

ตัวชี้วัด	หน่วยของตัวชี้วัด
ร้อยละของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมครบทุกกิจกรรม	≥ ๙๐%
ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ประเมินสมรรถนะ	≥ ๘๐%
ร้อยละของสถานประกอบการที่พึงพอใจการฝึกปฏิบัติ	≥ ๘๐%

๗. รูปแบบการลงทุน และ/ หรือ Business Model

- ภาครัฐลงทุนหลัก : ใช้งบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
- ความร่วมมือภาคเอกชน : เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม เช่น ฝึกงาน, จัดกิจกรรมร่วม, สนับสนุนอุปกรณ์
- ความยั่งยืน : โรงเรียนจะต่อยอดเป็นหลักสูตร Modern Trade ระยะยาว ใช้เป็นต้นแบบพัฒนาอาชีพในพื้นที่

๘. ผู้รับผิดชอบหลัก/ รอง

ผู้รับผิดชอบหลัก

- โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

หน่วยงานสนับสนุน

- กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
- สถานประกอบการด้านการค้าสมัยใหม่ในท้องถิ่น
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น (ฝ่ายงบประมาณและติดตามประเมินผล)

โครงการที่ ๒ คำอธิบายกิจกรรม/ โครงการโดยสังเขป

๑. ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูด้วยนวัตกรรมการเรียนรู้แบบฉลาด (Smart Learning) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ของนักเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้แบบฉลาด(Smart Learning by AI) ด้วยเทคโนโลยี และปัญญาประดิษฐ์

๒. ความสอดคล้องกับโจทย์ปัญหาเมือง และกลุ่มเป้าหมายผู้รับประโยชน์

โครงการ ที่เสนอตอบโจทย์อย่างไรในบริบทและความต้องการของเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง pain points ของกลุ่มเป้าหมายผู้ได้รับประโยชน์)

ปัญหาเมืองที่ต้องการแก้ไข

๑. ปัญหาการศึกษา ปัจจุบันการเรียนการสอนอาจยังไม่ทันสมัยและไม่ตอบโจทย์ความต้องการในยุคดิจิทัล การนำแนวคิด Smart Learning มาใช้จะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษา ทำให้การเรียนการสอน น่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒. ปัญหาการพัฒนาบุคลากร ครูและบุคลากรทางการศึกษาอาจขาดทักษะด้านเทคโนโลยีและ AI ทำให้ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างเต็มที่ โครงการนี้จึงเป็นการเพิ่มพูนทักษะที่จำเป็นให้กับครูโดยตรง

๓. ปัญหาการเข้าถึงทรัพยากร เทคโนโลยีในบางพื้นที่อาจไม่ทั่วถึง การใช้แนวคิด Smart Learning by AI สามารถช่วยให้การเรียนรู้เข้าถึงได้ง่ายขึ้น ไม่ว่านักเรียนจะอยู่ที่ไหนก็ตาม

๔. ปัญหาการเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคต เมืองขอนแก่นกำลังพัฒนาไปสู่เมืองอัจฉริยะ การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและนักเรียนให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี จะช่วยสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพ เพื่อรองรับการเติบโตในอนาคต

กลุ่มเป้าหมายผู้รับประโยชน์

กลุ่มเป้าหมายโดยตรง (Direct Beneficiaries)

๑. ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัด อบจ. ขอนแก่น ครูคือหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษา การพัฒนาทักษะให้กับครูโดยตรงจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในห้องเรียนทันที

๒. ผู้บริหารโรงเรียน การอบรมจะช่วยให้ผู้บริหารเข้าใจแนวคิด Smart Learning และสามารถนำไปวางแผนพัฒนาโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม

กลุ่มเป้าหมายทางอ้อม (Indirect Beneficiaries)

๑. นักเรียนในโรงเรียนสังกัด อบจ. ขอนแก่น นักเรียนจะได้รับประโยชน์จากการเรียนการสอนที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ เช่น ทักษะ ด้านดิจิทัล, การคิด วิเคราะห์, และการแก้ปัญหา

๒. ผู้ปกครองและชุมชน การที่นักเรียนได้รับการศึกษาที่ดีขึ้นจะส่งผลดีต่อคุณภาพของประชากรในพื้นที่ และช่วยสร้างความเชื่อมั่นในระบบการศึกษาของ อบจ.

๓. วิธีการ ขั้นตอนการดำเนินงาน ระยะเวลาดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
๑. รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องวางแผนงานและขออนุมัติงบประมาณโครงการ												
๒. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ												
๓. จัดเตรียมเอกสารสำหรับใช้ในการจัดอบรม												
๔. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ												
๕. สรุปผลการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและรายงานผลการดำเนินงาน												

๔. ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

ระยะสั้น

๑. ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิด Smart Learning และเทคโนโลยี AI สำหรับการจัดการเรียนรู้

๒. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถใช้เครื่องมือและเทคโนโลยี AI พื้นฐานในการสร้างสื่อการเรียนรู้และวางแผนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. เกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษาในการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีการศึกษา

ระยะกลาง

๑. เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนการสอนจาก "ครูเป็นผู้สอน" เป็น "ครูเป็นโค้ช (Learning Coach)" และ "นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้" มากขึ้น

๒. นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ เช่น ทักษะด้านดิจิทัล, การคิดวิเคราะห์, และการแก้ปัญหา

๓. โรงเรียนในสังกัด อบจ. ขอนแก่น มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ระยะยาว

การพัฒนาบุคลากร ครูและบุคลากรทางการศึกษามีทักษะด้านเทคโนโลยีและ AI ที่แข็งแกร่งและพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

ความยั่งยืน เกิดระบบนิเวศทางการศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนในจังหวัดขอนแก่นอย่างยั่งยืน

๕. ผลกระทบในเชิงเศรษฐกิจและสังคม

เชิงบวก

เชิงเศรษฐกิจ

๑. **เพิ่มผลิตภาพและนวัตกรรม** การพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีและ AI ให้แก่นักเรียนและครู จะช่วยสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพและพร้อมสำหรับตลาดแรงงานในยุคดิจิทัล ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัดขอนแก่น

๒. **ดึงดูดการลงทุน** การที่จังหวัดมีระบบการศึกษาที่ทันสมัยและเป็นแหล่งผลิตบุคลากรที่มีความสามารถด้านเทคโนโลยี จะช่วยดึงดูดบริษัทด้านเทคโนโลยีและสตาร์ทอัพให้เข้ามาลงทุนในพื้นที่มากขึ้น

๓. **สร้างอาชีพใหม่** การเรียนรู้เกี่ยวกับ AI จะช่วยให้เกิดอาชีพใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น นักพัฒนา AI, นักวิเคราะห์ข้อมูล, หรือผู้เชี่ยวชาญด้าน Smart City

เชิงสังคม

๑. **ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา** โครงการนี้จะช่วยให้โรงเรียนในสังกัด อบจ. ขอนแก่น มีโอกาสเข้าถึงเทคโนโลยีการศึกษาที่ทันสมัยมากขึ้น ซึ่งช่วยลดช่องว่างด้านการศึกษาระหว่างโรงเรียนในเมืองกับโรงเรียนในชนบท

๒. **ยกระดับคุณภาพชีวิต** การศึกษาที่ดีขึ้นจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาว และช่วยยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของจังหวัด

๓. **สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้** การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนจะช่วยปลูกฝังนิสัยรักการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่คนในชุมชน

เชิงลบ

เชิงเศรษฐกิจ

๑. **ความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึง** โรงเรียนบางแห่งอาจขาดแคลนอุปกรณ์หรือโครงสร้างพื้นฐานด้านอินเทอร์เน็ตที่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้อย่างเต็มที่

แนวทางการแก้ปัญหา อบจ. ขอนแก่นควรจัดทำโครงการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนแต่ละแห่ง และจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น คอมพิวเตอร์หรือแท็บเล็ต รวมถึงการติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในพื้นที่ที่ยังเข้าไม่ถึง

เชิงสังคม

๒. **การขาดทักษะของครู** ครูบางส่วนอาจยังไม่คุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยีหรือรู้สึกไม่มั่นใจในการสอนด้วย AI ซึ่งอาจทำให้การดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

แนวทางการแก้ปัญหา จัดอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องและให้การสนับสนุนทางเทคนิคหลังการอบรม (เช่น การสร้างกลุ่มไลน์หรือช่องทางสื่อสารสำหรับสอบถามปัญหา) เพื่อให้ครูสามารถปรึกษาและแลกเปลี่ยนความรู้กันได้ นอกจากนี้ ควรมีโครงการพี่เลี้ยง (Mentor-Mentee Program) เพื่อให้ครูที่มีประสบการณ์ช่วยแนะนำครูที่ยังไม่คุ้นเคย

๓. การพึ่งพาเทคโนโลยีมากเกินไป การใช้ Smart Learning อาจทำให้เกิดความเสี่ยงที่นักเรียนจะพึ่งพาเทคโนโลยีมากเกินไป จนขาดทักษะทางสังคมหรือทักษะการเรียนรู้แบบดั้งเดิม

แนวทางการแก้ปัญหา: การออกแบบหลักสูตรควรเน้นความสมดุลระหว่างการใช้เทคโนโลยีกับการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning) โดยครูควรเป็นผู้กำหนดบทบาทของเทคโนโลยีให้เหมาะสม และส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่มหรือโครงการที่ต้องใช้ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

๔. การปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล การนำเทคโนโลยีและ AI มาใช้ในการศึกษาอาจทำให้เกิดความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษา

แนวทางการแก้ปัญหา จัดทำแนวปฏิบัติและนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้และการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงให้ความรู้แก่ครูและนักเรียนเกี่ยวกับวิธีใช้งานเทคโนโลยีอย่างปลอดภัยและมีความรับผิดชอบ

๖. ตัวชี้วัดความสำเร็จของบริการ/ กิจกรรม/ โครงการ

ตัวชี้วัด	หน่วยของตัวชี้วัด
ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ	๙๐%
ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการสามารถประยุกต์ใช้ AI ในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนรู้ อย่างน้อย ๑ ชิ้นงาน	๘๐%
ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในโครงการระดับมากขึ้นไป	๘๐%

๗. รูปแบบการลงทุน และ/ หรือ Business Model

- ภาครัฐลงทุนหลัก : ภาครัฐลงทุน ๑๐๐% ด้วยงบประมาณรวม ๕๐๐,๐๐๐ บาท
- การดำเนินการ : อบจ.ขอนแก่น เป็นเจ้าภาพหลักด้านงบประมาณและการบริหารจัดการ

๘. ผู้รับผิดชอบหลัก/ รอง

ผู้รับผิดชอบหลัก

- สำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

หน่วยงานสนับสนุน

- โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

โครงการที่ ๓ คำอธิบายกิจกรรม/ โครงการโดยสังเขป

๑. ชื่อโครงการ “ฝุ่นร้าย พ่ายรัก” (โครงการห้องเรียนสู้ฝุ่นเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา)

๒. ความสอดคล้องกับโจทย์ปัญหาเมือง และกลุ่มเป้าหมายผู้รับประโยชน์

โครงการ ที่เสนอตอบโจทย์อย่างไรในบริบทและความต้องการของเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง pain points ของกลุ่มเป้าหมายผู้ได้รับประโยชน์)

ปัญหาเมือง (Pain Points) : จังหวัดขอนแก่นประสบปัญหาฝุ่นละออง PM ๒.๕ เกินมาตรฐานเป็นประจำ โดยมีสาเหตุจากการเผาอ้อย โรงงานน้ำตาล โม้หิน และปัจจัยอุตุนิยมวิทยา

กลุ่มเป้าหมายผู้รับประโยชน์ : นักเรียน ครอบครัว ครู บุคลากร และชุมชนท้องถิ่น โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่มีความเสี่ยงด้านสุขภาพจากฝุ่นสะสมระยะยาว

การตอบโจทย์ :

- จัดกิจกรรม “รักตนเอง รักโรงเรียน รักชุมชน” เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะป้องกันตนเอง
- ติดตั้งเครื่องวัดคุณภาพอากาศ จัดสื่อความรู้ ปลุกต้นไม้ฟอกอากาศ และบูรณาการสาระการเรียนรู้ทุกวิชาเพื่อตอบโจทย์การศึกษาและสุขภาพ

- สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน อบต. ชุมชน และกองทัพในพื้นที่

๓. วิธีการ ขั้นตอนการดำเนินงาน ระยะเวลาดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
๑. วางแผน ประชุม คณะครู ผู้ปกครอง และชุมชน ออกแบบกิจกรรม เสริมหลักสูตร ประสานภาคีเครือข่าย												
๒. ดำเนินงาน - กิจกรรมรักตนเอง - กิจกรรมรักโรงเรียน - กิจกรรมรักชุมชน												
๓. สรุปผลความรู้ : วิเคราะห์ผลการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม												
๔. นำเสนอและประเมินผล : เผยแพร่ผลผ่าน Facebook, การประชุม และแบบสอบถาม												

๔. ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

ระยะสั้น

๑. นักเรียนมีความรู้และทักษะป้องกันตนเองจากฝุ่น PM ๒.๕
๒. โรงเรียนมีมาตรการและอุปกรณ์ตรวจวัดคุณภาพอากาศ

ระยะกลาง

๑. ครอบครัวและชุมชนได้รับความรู้และสามารถปฏิบัติตนได้
๒. เครือข่ายโรงเรียนต้นแบบในจังหวัดขอนแก่นขยายตัว

ระยะยาว

๑. ลดความเสี่ยงด้านสุขภาพของนักเรียนและชุมชน
๒. เกิดจิตสำนึกและวัฒนธรรมการป้องกันฝุ่นที่ยั่งยืน

๕. ผลกระทบในเชิงเศรษฐกิจและสังคม

เชิงบวก

๑. ลดค่าใช้จ่ายรักษาพยาบาลจากโรกระบบทางเดินหายใจ
๒. พัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียน ครู และชุมชน
๓. เสริมสร้างภาพลักษณ์โรงเรียนและจังหวัดในฐานะ “เมืองต้นแบบแก้ปัญหาฝุ่น”

เชิงลบ

๑. อาจเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์ วัสดุ และการจัดกิจกรรม

แนวทางแก้ไข

๑. ใช้การสนับสนุนจาก สสส. ภาควิชาเครือข่าย และบูรณาการงบประมาณจากท้องถิ่น

๖. ตัวชี้วัดความสำเร็จของบริการ/ กิจกรรม/ โครงการ

ตัวชี้วัด	หน่วยของตัวชี้วัด
ร้อยละของจำนวนนักเรียน ครู ผู้ปกครองที่มีความรู้และพฤติกรรมป้องกันฝุ่นที่ดีขึ้นกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ	๙๐%
ร้อยละของผลการประเมินสุขภาพนักเรียนลดความเสี่ยงโรคจากฝุ่น	๘๐%
ร้อยละของจำนวนกิจกรรม/ผลงานที่บูรณาการในแต่ละกลุ่มสาระ	๘๐%

๗. รูปแบบการลงทุน และ/ หรือ Business Model

- การลงทุนแบบรัฐร่วมเอกชน (PPP) : โรงเรียนและ อบจ. ขอนแก่น ร่วมกับ สสส. และห้างหุ้นส่วนจำกัด เต็มเต็มวิสาหกิจเพื่อสังคม
- ใช้แนวคิด Social Enterprise Model คือพัฒนาโครงการที่สร้างคุณค่าทางสังคมโดยได้รับทุนสนับสนุนและต่อยอดเป็นเครือข่ายโรงเรียน

๘. ผู้รับผิดชอบหลัก/ รอง

ผู้รับผิดชอบหลัก

- สำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

หน่วยงานสนับสนุน

- โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ทั้ง ๒๐ แห่ง
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- กรมทหารม้าในเขตพื้นที่ใกล้เคียง
- องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ใกล้เคียง
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในเขตพื้นที่ใกล้เคียง
- ผู้ปกครองและชุมชนในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

๓. แนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะด้านสิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart Environment)

โครงการที่ ๑ คำอธิบายกิจกรรม/ โครงการโดยสังเขป

๑. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวอัจฉริยะ “อุทยานธรณีขอนแก่น” (Khon Kaen Geopark Smart Tourism Platform)

๒. ความสอดคล้องกับโจทย์ปัญหาเมือง และกลุ่มเป้าหมายผู้รับประโยชน์

อุทยานธรณีขอนแก่นได้รับการรับรองเป็นอุทยานธรณีประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ นอกจากนี้ยังมีการขับเคลื่อนให้เป็นอุทยานธรณีโลก (Global Geopark) ของยูเนสโก ครอบคลุมพื้นที่เขตอุทยานธรณีขอนแก่นได้แก่ แนวเขตอุทยานแห่งชาติภูเวียง พร้อมกับพื้นที่ อ.เวียงเก่า และ อ.ภูเวียง จ.ขอนแก่น รวมพื้นที่ประมาณ ๑,๐๓๘ ตร.กม. ประกอบด้วย แหล่งธรณีวิทยา ๒๖ แหล่ง แหล่งธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรม ๒๕ แหล่ง รวมทั้งสิ้น ๕๑ แหล่ง การพัฒนาประกอบด้วย

๑. การก่อสร้างถนนที่เชื่อมต่อระหว่างแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งในพื้นที่อุทยานธรณีขอนแก่น
๒. การดำเนินโครงการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในพื้นที่
๓. การดำเนินโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว
๔. การจัดทำเว็บไซต์ของอุทยานธรณีขอนแก่น

โครงการฯ มุ่งแก้ไขปัญหาด้านการขาดการประชาสัมพันธ์ที่ทั่วถึง ขาดการมีส่วนร่วมจากชุมชนในมิติดิจิทัล และการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในระดับพื้นที่

กลุ่มเป้าหมายได้แก่: นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ, นักเรียน/นักศึกษา, กลุ่มอาชีพในชุมชน, ชาวบ้านในอำเภอกุเวียงและเวียงเก่า, หน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

๓. วิธีการ ขั้นตอนการดำเนินงาน ระยะเวลาดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
๑. วางแผนพัฒนาระบบท่องเที่ยวอัจฉริยะ	■											
๒. พัฒนา Web Application + ระบบ AR/VR/Drone/ GPS/ GIS		■	■	■	■	■						
๓. อบรมมัคคุเทศก์/ยุวมัคคุเทศก์/ นักเล่าเรื่องชุมชน						■	■					
๔. ประชาสัมพันธ์ผ่านระบบโซเชียลมีเดีย	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
๕. จัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว										■	■	■
๖. ติดตามประเมินผล												■

๔. ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

ระยะสั้น

- นักท่องเที่ยวเข้าถึงข้อมูล Khon Kaen GeoPark ได้ง่ายขึ้น
- มีมัคคุเทศก์/ยุวมัคคุเทศก์และนักเล่าเรื่องชุมชนในพื้นที่เพิ่มขึ้น

ระยะกลาง

- เกิดเครือข่ายการท่องเที่ยวอุทยานธรณีขอนแก่น
- รายได้ชุมชนเพิ่มขึ้นจากการขายสินค้าท้องถิ่น/ของที่ระลึก
- เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับชุมชนต่อเนื่อง

ระยะยาว

- มีการดำเนินงานตามตัวชี้วัดอุทยานธรณีโลกโดย UNESCO เพื่อการประเมินซ้ำทุก ๔ ปี
- ขับเคลื่อนการท่องเที่ยวขอนแก่นด้วยระบบอัจฉริยะยั่งยืน

๕. ผลกระทบในเชิงเศรษฐกิจและสังคม

เชิงบวก

- กระจายรายได้สู่ท้องถิ่น
- ส่งเสริมอาชีพใหม่และการรวมกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน
- เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว
- ประชาชนในพื้นที่ตระหนักถึงความสำคัญของมรดกทางธรณีวิทยา มรดกทางธรรมชาติ

มรดกทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

- เกิดเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่อย่างยั่งยืน

เชิงลบ

- ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากนักท่องเที่ยวจำนวนมาก

แนวทางแก้ไข

- กำหนดโซนพื้นที่จำกัด
- ให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ
- ส่งเสริมระบบคัดแยกขยะและการใช้พลังงานสะอาด

๖. ตัวชี้วัดความสำเร็จของบริการ/ กิจกรรม/ โครงการ

๑. จำนวนมัคคุเทศก์ท้องถิ่น/ยุวมัคคุเทศก์/นักร้องชุมชนที่ได้รับการอบรม ≥ 100 คน
๒. จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น $\geq 5\%$ ภายใน ๑ ปี
๓. จัดกิจกรรมส่งเสริม ≥ 6 ครั้งต่อปี
๔. จำนวนผู้เข้าชมเว็บไซต์และระบบแอป $\geq 5,000$ คน
๕. รายได้จากผลิตภัณฑ์ชุมชนเพิ่ม $\geq 15\%$

๗. รูปแบบการลงทุน และ/ หรือ Business Model

รูปแบบ PPP (รัฐร่วมเอกชน)

- ภาครัฐ :

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น : สนับสนุนงบประมาณ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ดำเนินการหลักหน่วยงานเครือข่ายสนับสนุนองค์ความรู้ การประสานงาน และอำนวยความสะดวกในพื้นที่ ประกอบด้วย : อำเภอเวียงเก่า, อำเภอภูเวียง, กรมทรัพยากรธรณี (ศูนย์ศึกษาวิจัยและพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์), อุทยานแห่งชาติภูเวียง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอเวียงเก่าและอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น

สถาบันอุดมศึกษาสนับสนุนองค์ความรู้และวิทยากรในการอบรม : ได้แก่ คณะเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยขอนแก่น สถาบันการศึกษาในพื้นที่ ร่วมดำเนินการในประเด็นการสร้างยุวมัคคุเทศก์ นำโดย โรงเรียนเวียงวังกตวิทยาคม, โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม, โรงเรียนภูเวียงวิทยายน และโรงเรียนจตุรคามรังสรรค์

- เอกชน :

ภาคประชาสังคม : สมาคมอุทยานธรณีขอนแก่น ประสานงานการดำเนินการตามตัวชี้วัด การเป็นอุทยานธรณีโลกของยูเนสโก และประสานงานต่างประเทศ

ผู้ประกอบการกิจการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเวียงเก่าและอำเภอภูเวียง : การให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว การร่วมเป็นเครือข่ายท่องเที่ยวอุทยานธรณีขอนแก่น

ธุรกิจด้านดิจิทัล : สนับสนุนด้านเทคโนโลยี เช่น ระบบ AR/VR, Drone, Online Content

- ชุมชน :

พัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการท่องเที่ยวในรูปแบบ “Tourism by Locals” / ส่งตัวแทนร่วมเป็นนักร้องชุมชน และร่วมเป็นเครือข่ายท่องเที่ยวอุทยานธรณีขอนแก่น

- รายได้หมุนเวียน :

จากค่าเข้าชม/อบรม/ผลิตภัณฑ์/Workshops/ค่าธรรมเนียมการเข้าพักโรงแรม และภาษีสรรพสามิตน้ำมันที่เพิ่มขึ้นในพื้นที่ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นจะนำกลับมาพัฒนาท้องถิ่น

๘. ผู้รับผิดชอบหลัก/ รอง

ผู้รับผิดชอบหลัก :

- องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น (อบจ.)

หน่วยงานสนับสนุน :

- หน่วยงานเครือข่าย : อำเภอเวียงเก่า, อำเภอภูเวียง, กรมทรัพยากรธรณี (ศูนย์ศึกษาวิจัยและพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์), อุทยานแห่งชาติภูเวียง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอเวียงเก่าและอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น
- สถาบันอุดมศึกษา : คณะเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สถาบันการศึกษาในพื้นที่ : โรงเรียนเวียงวังกตวิทยาคม, โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม, โรงเรียนภูเวียงวิทยายน และโรงเรียนจตุรคามรังสรรค์

๓. แนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะด้านสิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart Environment)

โครงการที่ ๒ คำอธิบายกิจกรรม/ โครงการโดยสังเขป

๑. ชื่อโครงการ โครงการติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างพลังงานแสงอาทิตย์

๒. ความสอดคล้องกับโจทย์ปัญหาเมือง และกลุ่มเป้าหมายผู้รับประโยชน์

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ให้เป็นเขตพื้นที่ที่มีความพร้อมในด้านการเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ได้แก่การดำรงชีวิตอัจฉริยะ (Smart Living) ซึ่งระบบโคมไฟถนนอัจฉริยะพลังงานแสงอาทิตย์เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาเมืองและสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนได้ เนื่องจากแสงสว่างบนท้องถนนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ช่วยให้ประชาชนในเขตพื้นที่ และประชาชนภายนอกพื้นที่ที่สัญจรผ่านยังบริเวณเขตรับผิดชอบของทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น สามารถเดินทางได้อย่างปลอดภัย สามารถช่วยให้มองเห็นเส้นทางในการจราจรได้เป็นอย่างดีและตัวโคมไฟได้มีการใช้พลังงานจากเซลล์แสงอาทิตย์ในการให้แสงสว่าง ส่งผลให้ตัวโคมไฟไม่จำเป็นต้องใช้ไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ทำให้ลดปริมาณการใช้ไฟฟ้าในการให้บริการประชาชนของทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ทั้งนี้ยังสามารถลดการเกิดอุบัติเหตุจากการเดินทางในเส้นทางที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอได้ ส่งผลให้ประชาชนมีการดำรงชีวิตที่ดี ปลอดภัย

โคมไฟถนนอัจฉริยะสำหรับให้แสงสว่างสำหรับผู้สัญจรในถนนสาธารณะ โดยใช้แหล่งพลังงานสะอาดจากแสงอาทิตย์ มาเก็บไว้ยังแบตเตอรี่และนำมาใช้ในเวลากลางคืน โดยสามารถปรับระดับความสว่างของแสงได้ตามอัตโนมัติตามปริมาณยานพาหนะ / ผู้สัญจร ผ่านในบริเวณนั้นๆโดยสามารถตรวจจับความเคลื่อนไหว (Moving sensor) และหรี่แสงลงในแต่ละพื้นที่ เมื่อไม่มีการใช้งาน และสามารถนำไปต่อยอดเป็นการติดตามการแสดงผลสถานะไฟถนนได้จากระยะไกล แบบตลอดเวลา ทั้งนี้ตัวโคมไฟถนนนั้นสามารถผลิตไฟฟ้าเป็นพลังงานใช้ในการส่องสว่าง ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายด้านไฟฟ้าได้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้ ระบบโคมไฟอัจฉริยะพลังงานแสงอาทิตย์ สามารถหรี่ลดแสงสว่างลงได้ ๕๐% ในกรณีที่ไม่มีประชาชน และยานพาหนะสัญจรผ่านบริเวณที่ติดตั้ง ลักษณะการติดตั้งนั้นติดตั้งโคมไฟถนนอัจฉริยะพลังงานแสงอาทิตย์ตามรูปแบบเดิมของไฟถนนที่มีในพื้นที่ โดยติดตั้งถนนด้านเดียวของถนนเส้นนั้นๆแสดงตัวอย่างการติดตั้งดังภาพ

๓. วิธีการ ขั้นตอนการดำเนินงาน ระยะเวลาดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
๑. วางแผนการดำเนินงาน สำรวจต้นทุนการดำเนินการ	■											
๒. วางแผน กำหนดขอบเขตงานออกแบบการดำเนินการ จัดทำรายงานการศึกษาเบื้องต้น			■	■								
๓. ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง				■	■	■						
๔. ติดตั้งโคมไฟถนนอัจฉริยะพลังงานแสงอาทิตย์							■	■	■	■		
๕. ทดสอบการใช้งาน และระบบต่างๆ										■	■	■
๖. ประเมินผลการดำเนินการ และสรุปผลการดำเนินการ												■

๔. ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

ผลลัพธ์ที่คาดหวังด้านปริมาณ	ผลลัพธ์ที่คาดหวังเชิงคุณภาพ
๑. ติดตั้งโคมไฟถนนอัจฉริยะพลังงานแสงอาทิตย์ได้ไม่น้อยกว่า ๕๐ Lamp/Year	๑. ประชาชนสามารถสัญจรบนท้องถนนได้อย่างมีคุณภาพ
๒. คุณภาพชีวิตดีขึ้นจากการลดปัญหาการเกิดอาชญากรรมบนท้องถนนลงจากเดิมไม่น้อยกว่า ๒๐%	๒. ลดการเกิดอุบัติเหตุแก่ผู้ที่สัญจรผ่านบริเวณพื้นที่ติดตั้ง
๓. ลดค่าใช้จ่ายไฟฟ้าของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ Baht/year	
๔. รายงานสรุปผลการดำเนินการโครงการตามขอบเขตและระยะเวลา	

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จของบริการ/ กิจกรรม/ โครงการ

ตัวชี้วัด	หน่วยของตัวชี้วัด
๑. ติดตั้งโคมไฟถนนอัจฉริยะพลังงานแสงอาทิตย์	>๕๐ Lamp/Year
๒. ลดการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนไร้แสงสว่าง	>๗๐ % /Year
๓. ลดค่าใช้จ่ายไฟฟ้าขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	>๕๐,๐๐๐ Baht/year

๖. รูปแบบการลงทุน และ/ หรือ Business Model

การลงทุนที่ไม่แสวงหากำไร อำนวยความสะดวกในการสัญจรบนท้องถนน ลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน และอาชญากรรมบนท้องถนน เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๗. ผู้รับผิดชอบหลัก

สำนักช่าง องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

๔. แนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะด้านการบริหารภาครัฐอัจฉริยะ (Smart governance)

โครงการที่ ๑ คำอธิบายกิจกรรม/ โครงการโดยสังเขป

๑. ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาระบบบริหารภาครัฐอัจฉริยะ (Smart Governance) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการประชาชน

๒. ความสอดคล้องกับโจทย์ปัญหาเมือง และกลุ่มเป้าหมายผู้รับประโยชน์

ปัจจุบันการบริหารงานภาครัฐยังมีขั้นตอนซับซ้อน และขาดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ประชาชนได้รับบริการไม่รวดเร็วและไม่โปร่งใส โดยกลุ่มเป้าหมายหลักคือประชาชนที่ใช้บริการต่างๆ ของภาครัฐ และเจ้าหน้าที่รัฐในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โครงการนี้จะช่วยพัฒนาระบบดิจิทัลให้บริการประชาชนผ่านระบบออนไลน์ ตั้งแต่การร้องเรียน การขอใช้บริการต่างๆ และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการภาครัฐอย่างมีระบบและโปร่งใส

๓. วิธีการ ขั้นตอนการดำเนินงาน ระยะเวลาดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ (เดือน)											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
๑. วิเคราะห์ความต้องการ	■											
๒. ออกแบบระบบ		■	■	■								
๓. พัฒนาระบบ				■	■	■	■	■	■			
๔. ทดสอบระบบ									■	■	■	
๕. เปิดให้บริการ											■	■

๔. ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

ผลลัพธ์ที่คาดหวังด้านปริมาณ

๑. ระบบออนไลน์ให้บริการประชาชนใช้งานได้ครบทุกฟังก์ชัน ร้อยละ ๑๐๐
๒. จำนวนประชาชนที่ใช้บริการออนไลน์เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๒๐
๓. ระยะเวลาในการดำเนินงานเรื่องร้องเรียนลดลงอย่างน้อยร้อยละ ๓๐
๔. ความพึงพอใจของประชาชนต่อบริการภาครัฐผ่านระบบออนไลน์อย่างน้อยร้อยละ ๘๕

ผลลัพธ์ที่คาดหวังเชิงคุณภาพ

๑. ประชาชนได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส และเข้าถึงง่าย
๒. ภาครัฐสามารถติดตามและประเมินผลโครงการได้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
๓. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการบริหารภาครัฐมากขึ้น

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จของบริการ/ กิจกรรม/ โครงการ

ตัวชี้วัด	หน่วยของตัวชี้วัด
จำนวนประชาชนที่ใช้ระบบออนไลน์	> ๒๐% ต่อปี
ระยะเวลาเฉลี่ยในการตอบสนองคำร้องเรียน	ลดลงอย่างน้อย ๓๐%
ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ	> ๘๐%

๖. รูปแบบการลงทุน และ/ หรือ Business Model

การลงทุนในโครงการนี้เป็นการลงทุนภาครัฐที่ไม่แสวงหากำไร โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนและส่งเสริมความโปร่งใสในกระบวนการบริหารงานภาครัฐ

๗. ผู้รับผิดชอบหลัก

สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น